

NIEMELÄNKYLÄN KYLÄSUUNNITELMA 2022 - 2026

NIEMELÄNKYLÄN KYLÄSUUNNITELMA VUOSILLE 2022 - 2026

Niemelänkylän kyläsuunnitelma vuonna 2022 on päivitetty versio aikaisemmasta kyläsuunnitelmasta. Suunnitelman on koontanut Marja-Leena Perttula 2010 ja Niemelänkylän kyläyhdistyksen hallitus on päivittänyt sen 8.11.2022.

1. KYLÄN KESKEISET TIEDOT

Niemelänkylä sijaitsee Ylivieskan kaupungissa n. 5 km keskustasta länteen ja käsittää Kalajokivarren Alavieskan rajalta Ylivieskan kylään. Raja kulkee n. 3 kilometrin päässä keskustasta Myllyojan suulla Kontion talojen kohdalla. Raja on kuitenkin vain nimellinen, sillä esimerkiksi koulualueiden muuttuminen ns. suurentaa kylää. Niemelänkylä on tyypillistä jokivarren asutusnauhaa, jossa taloja on joen kummallakin rannalla. Vanhimmat tontit ovat joen varressa. Eteläpuoli on ollut tiheämmän ja vanhemman asutuksen aluetta. Niemelänkylän kehitykseen on vaikuttanut keskustan läheisyys ja sen vaikutus suurenee entisestään.

Jokimaisema on kylän keskeinen elementti. Jokea hyödynnetään sekä kesäisin että talvisin, kalastukseen, veneilyyn ja talviurheilulajeihin.

Kylän oman koulun, Niemelän koulun, lisäksi Rannan koulua on pidetty Niemelänkylään kuuluvana. Rannan koulun oppilaat tulevat kuitenkin nykyään pääosin keskustan tuntumasta, Pakolan alueelta ja Kaisaniemestä.

Sipilän palvelukeskus, ravirata, ravitallit ja ratsastustallit ovat tärkeä osa kylää. Hevosten lukumäärä onkin kasvanut vuosien varrella ja ne kuuluvat Niemelänkylän maisemaan kiinteästi. Maatalousyrittäjien lukumäärä on laskenut, mutta onneksi kylällä on vielä viljelijöitä, jotka ovat uskaltaneet sijoittaa maatalouteen ja laajentaa tilojaan. Nautakarjatiloja on vielä muutama ja koneyrittäjiä on myös jonkin verran. Erilaisia pienyrityksiä kylällä tai kyläläisillä on useita.

2. KYLÄN VAHVUUDET JA MAHDOLLISUUDET

Kyselyn 2010 pohjalta oma koulu koetaan tärkeimmäksi vahvuudeksi. Seuraavina asioina ovat sopiva matka keskustaan ja miellyttävä asuinympäristö. Pyörätiet molemmin puolin jokea koetaan vahvuuksiksi sekä kyläläisten että kuntoilijoiden vuoksi.

Vahvuuksina nähdään vilkas rakentaminen kylälle ja lapsiperheiden muutto. Myös kaupungin läheisyydessä vielä säilynyt maalaismaisema on monille tärkeä seikka.

Kylän mahdollisuuksina mainittiin kylän rauhallinen ja maalaismainen luonne uusien asukkaiden houkuttimena. Uusien kyläläisten, varsinkin lapsiperheiden saaminen kylään on tärkeää, sillä se varmistaa kylän kehittymisen ja koulun säilymisen. Jokimaisema on monelle tärkeä osa kylää. Niemelän Kylänäyttelijöiden teatterikatos on yksi esimerkki siitä, miten kaunista maisemaa voi hyödyntää rakentamisessa. Katoksen monipuolinen käyttö eri tilaisuuksien järjestämispaikkana antaa kylälle monia uusia mahdollisuuksia. Pienimuotoisten palvelujen saaminen Niemelänkylälle on kyläläisten toivomuslistalla. Tällaisia palveluja olisivat esimerkiksi kesäkioski, kesäkirppis, leikkikenttätoiminta yms. Toimiva ja aktiivinen kyläyhdistys talkooinen ja tapahtumineen on kylän vahvuus ja mahdollisuus. Yhteistyö koulun, kaupungin, kylänäyttelijöiden ja tietysti kyläläisten kanssa on kyläyhdistyksen voimavara.

Niemelänkylään liittyviä arvokkaita luontokohteita ja maisemia ovat kyselyn mukaan Kalajoen rantamaisemat, Sointulan alue, Katiskon lintualue, Palokallio, kuivaamoladon museo ja jäljellä olevat vanhat talot. Jokimaiseman ja muiden arvokkaiden kohteiden hyödyntämistä toivotaan esimerkiksi hankkeiden avulla.

Kylän vahvuudeksi koetaan myös ekopiste Niemelän koulun tuntutumassa. Sinne voi helposti viedä niin lasin, metallin kuin paperinkin.

Sointulaan vuonna 2020 on Asko Vilppu rakentanut grillikodan, joka on vapaassa käytössä. Koululaiset ovat tehneet niin hiihtoretkiä kuin pyöräretkiä kodalle.

Syksyllä 2022 saimme yritysten avustuksella järjestettyä yhteistyössä Levell Upin ja IcePron kanssa uuden lähiliikuntapaikan Niemelän koulun pihapiiriin. Se on ollut aktiivisessa käytössä koulu aikana sekä iltaisin ja viikonloppuisin lasten keskuudessa.

3. KYLÄN HEIKKOUEDET JA UHAT

Niemelänkylä on laaja ja pitkänmallinen, kahden puolen jokea oleva alue. Tämä tuo mukanaan pitkäkhöjen välimatkojen ongelman ja vaikuttaa koko kylää yhdistävään kylähenkeen. Kaikkia kyläläisiä on vaikea tavoittaa ja saada osallistumaan toimintaan. Ylivieskan keskustan läheisyys on toisaalta mahdollisuus, mutta toisaalta se rajoittaa halukkuutta osallistua kylän omaan toimintaan. Keskustasta löytyy suhteellisen läheltä monipuoliset harrastusmahdollisuudet ja paremmat harrastustilat. Kunnollisten tilojen puute vaikeuttaa monella tavoin nuorison ja varttuneemmankin kylän väen harrastamista kylällä.

Kyläyhdistyksen toiminta on yhä muutaman aktiivisen ihmisen varassa. Kyläyhdistyksen talkoissa käyvät muutamat samat ihmiset, tapahtumiin väkeä saadaan paremmin. Toimintaan yritetään saada varsinkin uusien perheiden edustajia ja joitakin on jo onneksi lähtenyt mukaan.

Heikkoutena ja uhkana kylälle oli jo kauan koettu sopivien rakennustonttien puute. Kaavoituksen viivästyminen hankaloitti rakentamista, mutta vuonna 2012 hyväksyttiin osayleiskaava. Niemelänkylälle onkin viime vuosina rakennettu innokkaasti. Toisaalta maanomistajat eivät ole olleet kovin halukkaita myymään tonttimaata, sillä kannattava maanviljely tarvitsee suuria peltoaloja. Uhkana koetaankin se, että maat ja metsät päätyvät suuromistajille ja rakentaminen vähenee entisestään.

Kyselyssä tuli esille kylän heikkouksina myös kyläkaupan /-kioskin puute, liikuntasalin pienuus. Sillan kapeus ja pyörätien puuttuminen joen pohjoispuolelta Siltatien risteyksestä kohti Alavieskaa luovat turvattomuutta sekä lapsille että aikuisille.

Kylähenki koetaan toisaalta hyvänä toisaalta heikkona. Vastanneiden oma aktiivisuus on luultavasti vaikuttanut siihen, miten kylän henki koetaan. Toisille tapahtumat ja yhteiset tekemiset, joihin on osallistunut, luovat positiivisen kuvan kylästä. Toisille kylä näyttäytyy etäisenä; kukin elää vain omaa elämäänsä. Toivottavaa olisi, että mahdollisimman moni osallistuisi yhteisiin talkoisiin ja tapahtumiin, nauttisi vaikkapa kesäteatterista tai tutustuisi kutumatuvan monipuoliseen antiin. Näin uudet ja vanhat kyläläiset tutustuisivat toisiinsa ja kylähenki paranisi.

4. KYLÄN TOIMINTA

Niemelänkylällä toimii yhdistyksiä kuten Niemelänkylän kyläyhdistys ry ja Niemelän Kylänäyttelijät ry.

Niemelänkylän kyläyhdistys on toiminut jo vuosien ajan järjestäen kyläläisille tapahtumia, retkiä, kursseja yms. Myös hankkeiden avulla on tehty yhdessä monenlaista kyläläisten hyväksi.

Kustinpuisto, joka valmistui vuonna 2006, on aktiivisesti kyläläisten ja koulun käytössä. Pelikentälle hankittiin 2009 koripallotelineet ja uusia kasveja on istutettu vuosittain. Koulun satavuotisjuhlan kunniaksi puistoon istutettiin muistolehmus keväällä 2008. Puistoa ja sen istutuksia hoitaa kesäisin kyläyhdistyksen palkkaama kesätyöntekijä. Työntekijä valitaan kylän omista nuorista. Puistoa hoidetaan myös talkoiden avulla.

Koko kylä kodiksi-hanke toteutettiin vuosina 2013-2014. Hankkeen puitteissa järjestettiin useita tapahtumia ja suurin saavutus oli Niemelänkylän kyläkirja - Elävä kylä Kalajokivarressa. Kyläkirjaa jaettiin kyläläisille hankkeen turvin ilmaiseksi ja osa myytiin. Kirja on tällä erää loppuunmyyty .

Kyläyhdistyksen alaisena on syksystä 2016 alkaen toiminut koulun vanhempainryhmä, joten yhteistyö koulun kanssa on erittäin kiinteää.

Kyläyhdistyksen tapahtumista suurin osa järjestetään koulun tiloissa tai pihalla ja yleensä koulun henkilökunta on mukana järjestelyissä. Koulun tilojen ahtaus vaikeuttaa kaikille kyläläisille tarkoitettujen tapahtumien järjestämistä, joten kaikkien toiveissa on koulun remontin alkaminen mahdollisimman pian. Kylänäyttelijöiden katoksen valmistuminen mahdollistaa onneksi suurtenkin ulkoilmatapahtumien, kuten konserttien, järjestämisen.

Linja-autokatos valmistui koulun pihalle Juha Ala-Häivälän tekemänä keväällä 2022. Linja-auto katos tuo suojaa koululaisille sekä näyttävyttä ohi kulkeville.

Lähiliikuntapaikka valmistui syksyllä 2022 Niemelän koulun pihalle. Lähiliikuntapaikka on aktiivisessa käytössä kouluaikoina sekä iltaisin ja viikonloppuisin. Se on kyläläisten vapaassa käytössä.

Vuosittain järjestetyt tapahtumat, kuten pääsiäiskokko, jokikirko kesällä ja joululauluilta joulukuussa ovat jo vakiinnuttaneet paikkansa kylällä.

Tapahtumista saatuja tuloja käytetään erilaisiin kyläläisiä hyödyttäviin tarkoituksiin. Puiston hankintojen lisäksi kyläyhdistys on lahjoittanut varoja koululle mm. soittimien ja opetusvälineistön hankintoihin. Myös liikuntavälineitä on hankittu sekä kyläläisten että koululaisten käyttöön.

Kyläyhdistyksellä on myös vuokrauskäyttöön hankittuja tarvikkeita, kuten kahvikalusto ja – keitin ja painehuuhtelulaite mattojen ja kalusteiden pesuun.

Kekan avantouintisaunojen lämmitykseen Niemelänkylän kyläyhdistys yhdessä vanhempainryhmän kanssa osallistuu yhä yhdessä Ylivieskan Ladun kanssa. Lämmityksestä saadut tulot ohjataan koululaisten luokkaretkirahastoon, sillä lämmittäjinä toimivat koululaisten vanhemmat.

Koulun kellaritiloissa vuonna 1998 alkanut kutomatupatoiminta jatkuu edelleen. Tuvalla on useat kangaspuut. Kutomatupaa hoitavat aktiiviset kutojanaiset, jotka neuvovat tarvittaessa halukkaita kutojia.

Kutomatupaa toivotaan hyödynnettävän aktiivisemmin, jotta sen toiminta pysyisi vilkkaana tulevaisuudessakin.

Kyläkyselyssä toivottiin ehdotuksia kylän kehittämiseen. Esille tulivat mm. erilaisten kerhojen, juhlien, matkojen ja retkien järjestäminen eri ikäryhmiä edustaville kyläläisille. Myös ystävätoimintaa ja kylätalkkaria toivottiin. Kyläyhdistys huomioi ehdotukset ja toiveet ja toteuttaa niitä mahdollisuuksiensa mukaan. Toteuttamisessa tarvitaan kuitenkin kyläläisten itsensä laajempaa osallistumista suunnitteluun ja toteutukseen, sillä nykyisin vain pieni ydinjoukko hoitaa suurimman osan järjestelyistä kaikissa tapahtumissa.

Kyläyhdistyksen toiminnasta kertovia tiedotteita on jaettu tarpeen mukaan kyläläisten koteihin. Kotisivuilla www.niemelankyla.net on tietoa toiminnasta ja ajankohtaisista tapahtumista. Sieltä löytyvät myös tietoja vuokrattavista tavaroista ja hallituksen yhteystiedot. Kotisivut uudistettiin vuoden 2017 aikana. Myös [facebook/niemelankylalaiset](https://www.facebook.com/niemelankylalaiset) toimii hyvänä tiedottamiskanavana.

Niemelän kylänäyttelijät ry on tuottanut lämminhenkistä kesäteatteria yli kaksikymmentä vuotta. Yhdistys toimii kansalaisopiston alaisuudessa yhteistyössä Niemelän koulun kanssa, joka antaa tilat sisäharjoittelua varten.

Yhdistyksen iso projekti, katettu katsomorakennus valmistui katsomon osalta vuonna 2010 ja se vetää 300 katsojaa kattonsa alle. Katsomokokonaisuus mahdollistaa teatterin käytölle erilaisia mahdollisuuksia, kuten

- teatterivierailijoita
- kuoroesityksiä
- jokikirkon
- lastenteatterin ym.

Kylänäyttelijät pyrkivät lisäämään yhteistyötä kyläyhdistyksen kanssa.

Vuosi 2017 on Niemelän Kylänäyttelijöiden **30-vuotisjuhlavuosi**.

Vuonna 2022 Niemelän kylänäyttelijät ry esitti Tahdotko naimisiin näytelmän Matti Juntusen ohjaamana.

5. KYLÄN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Osayleiskaavan valmistumisen toivotaan virkistävän kylän rakennustoimintaa. Niemelänkylä koetaan monella tavoin lapsiystävällisenä kylänä ja moni haluaisi rakentaa oman kotinsa sinne. Lapsiperheiden muutto kylälle varmistaisi kylän kehittymisen.

Liikennejärjestelyt ovat olleet ainainen huolenaihe ja sillan levennys sekä pyörätien jatko saadaan toivottavasti lähitulevaisuudessa aikaiseksi. Ylinopeudet molemmin puolin jokivarren teitä huolestuttavat myös kyläläisiä. Lisääntyvät koululaismäärät täytyy huomioida kylällä ajettaessa, oli sitten auton ratissa ohikulkija tai kyläläinen.

Vuonna 2021 valmistui Taanilan koulu ja osa Niemelänkylän oppilaista siirtyi sinne.

Niemelänkylän maalaismaisema ei ole vielä uhattuna, sillä kylän maanviljelys on pitänyt peltomaiseman avoimena. Jokirannan maisemointia tarvittaisiin paikoitellen. Joen hyödyntämistä, laituriportaat, jokivaellus, kalastuspaikat, tarvitaan tulevaisuudessa, ettei kylän keskeinen elementti jää uusille asukkaille vieraaksi. Tähän työhön tarvitaan laajempaa suunnittelua ja yhteistä halua toteuttaa hankkeita.

Niemelän kylänäyttelijöiden katsomo antaa mahdollisuuksia kylän tunnettavuuden lisäämisessä. Kyläläiset ovat ottaneet tilaisuudet, tapahtumat ja ennen kaikkea kesäteatterin omakseen ja osallistuvat niihin runsain joukoin.

6. KYLÄYHDISTYKSEN TOIMINTA TULEVAISUUDESSA

Kyläyhdistys yhteistyökumppaneineen pyrkii edelleen kylän kehittämiseen ja toivoo kyläläisten osallistuvan suunnitteluun ja toteutukseen. Kustinpuisto ja teatterikatos yhdessä luovat toimivat ja kauniit puitteet erilaisten tapahtumien järjestämiseen.

Kustinpuistoa, kyläpuistoa hoitamaan palkataan kesäisin joku kylän nuorista. Näin voidaan tarjota kesätyöpaikka. Kustinpuiston alueen vuokrasopimus päättyy vuonna 2023. Sopimusta voidaan halutessa jatkaa, joten asiasta tullaan keskustelemaan ennen vuoden 2023 loppua. Ylivieskan kaupunki on myöntänyt alueelle käyttöoikeuden vuosiksi 2013 -2023.

Kesäkioskin tai -kirppiksen aloittamista on mietitty ja erilaisia muitakin kylän elämää virkistäviä ehdotuksia on esitetty. Palvelujen lisääminen kylälle on tärkeää viihtyvyyden kannalta ja aloitteita toivotaan paitsi kyläyhdistyksen niin myös kyläläisten itsensä toimesta toteutettaviksi.

Kyläyhdistyksen on tulevaisuudessa mietittävä ja keksittävä uusia keinoja saada useampia kyläläisiä mukaan toimintaansa. Eri-ikäisille tarkoitettuja toimintoja täytyy kehittää. Varsinkin vanhemmalle väestöosalle tarvitaan omia tapahtumia, jotta pystytään pitämään myös heidät mukana kylän asioissa. Myös alle kouluikäisille olisi hyvä saada toimintaa omalla kylällä.

Liikunnallisten harrastusten tukemisessa on kyläyhdistyksellä oma roolinsa, jota se pyrkii kehittämään. Liikuntakerhojen lisääminen eri-ikäisille voisi olla yksi tavoite. Myös urheilutapahtumat koko perheelle voivat lisätä kiinnostusta liikuntaan.

Tiedottaminen toiminnasta jatkuu kotisivujen ja facebookin, sekä tarvittaessa jaettavien tiedotteiden kautta. Lisäksi käytetään paikallisia sanomalehtiä ja hyödynnetään koulun kautta tiedottamista.